

TẾT NHỮNG ĐIỀU THIỆNG LIÊNG

HUYỄN ĐỨC THẾ

Có nhiều người nước ngoài bày tỏ sự hiếu kỳ khi đặt ra câu hỏi cho chúng ta: Vì sao người Việt Nam coi ngày Tết (Nguyên đán) là một ngày đặc biệt như vậy? Có lẽ đến nay chưa có một công trình nghiên cứu nào nói đầy đủ về nội dung ý nghĩa ngày Tết cổ truyền Việt Nam. Tôi chỉ biết bày tỏ đôi điều theo cảm nhận riêng của mình: Ngày Tết có một cái gì đó thật thiêng liêng, như: Nỗi nhớ Tổ quốc, lòng kính trọng tổ tiên, ông bà, sự thành kính đối với cha mẹ, tình yêu vợ chồng, nỗi nhớ tình nhân, sự lo toan cho mầm non, tuổi trẻ, sự thủy chung trong tình bạn, những giờ phút người ta sống lại với lương tâm của mình một cách chân thực nhất...

Trước đây đã từng có một số ý kiến đề trình lên Nhà nước để xuất thay đổi cách tính âm lịch để Việt Nam sử dụng hệ thống lịch khác với âm lịch truyền thống, đồng thời cũng đề nghị bỏ tục lệ ăn Tết cổ truyền, chỉ ăn Tết theo dương lịch. Ý tưởng này đi ngược lại với thói quen và truyền thống từ bao đời nay của người Việt Nam, vì vậy ngay trước cả khi có ý kiến từ nhà nước thì nó đã nhận rất nhiều phản đối của nhân dân. Việc ăn Tết, cúng ngày đầu tháng hay ngày rằm, giỗ chạp hay đến chuyện chọn ngày để dựng vợ gả chồng cho con cái, bao lâu nay mỗi gia đình người Việt vẫn quen thuộc với âm lịch. Những chu kỳ, cách tính lịch không chỉ mang một màu sắc khoa học riêng mà chính ở đó còn có cả sự thân thuộc và thiêng liêng của truyền thống. Cũng vì thế mà ngay cả hàng triệu người Việt ta đang sống xa Tổ quốc vẫn tổ chức đón giao thừa và ăn Tết mỗi khi năm mới cổ truyền đến.

Thời tiết và trí tuệ con người Việt Nam đã làm cho ngày Tết được hòa quyện giữa con người với thiên nhiên, những cành hoa mai, hoa đào, chậu hoa cúc, những mâm cỗ ngũ quả đơm đầy, được người Việt Nam đưa vào không gian gia đình và đặt những nơi trang trọng. Bàn thờ gia tiên suốt ba ngày Tết lúc nào cũng ấm cúng bởi hương, hoa, bánh, mứt... như tình hoa và tình yêu thương của tổ tiên đều trở về bên con cháu, cùng hưởng không khí ngày đầu năm.

Chưa cần tới Giao Thừa, mà chỉ mới qua ngày tiễn ông Công ông Táo về trời (23 tháng chạp) hàng năm là mọi nhà từ thành thị đến làng quê đều tranh thủ trang hoàng nhà cửa sẵn sàng đón xuân: người thì tỉa cành xếp hoa, kẻ thì quét vôi sơn cửa, ... với mong muốn ngôi nhà của mình sáng sủa và tươi mới hơn, chờ một khởi đầu mới. Trong mỗi căn bếp những bà nội trợ đều hăng say chuẩn bị thức ăn cho ba ngày Tết. Năm mới chính là lúc chúng ta cảm nhận rõ nhất văn hóa ẩm thực phong phú của người Việt Nam. Mỗi miếng bánh chưng, mỗi ly rượu ngày Tết đều toát lên một thứ gì đó thật đặc trưng văn hóa dân tộc, để mỗi khi ngày thường vô tình thấy đâu đó những mùi hương ấy thì dù nơi đâu, làm gì, con người ta lại nhớ tới ngày đầu xuân quây quần bên gia đình.

Có lẽ trên tất cả, năm mới không chỉ là lúc để gặp gỡ và đàm đạo bên ly rượu hay chén trà, đó còn là lúc để con người ta dù đi đâu, làm gì đều nhớ tới quê hương, đều muốn về đoàn tụ với gia đình, người thân hay bạn bè. Người ta bỏ đi mọi hiểm khích, mọi mâu thuẫn và những điều không vui để tới bên nhau, chúc nhau những điều may mắn, và cảm nhận tình yêu thương của nhau.

Ngày nay với sự phát triển của công nghệ, đất nước hội nhập khiến cái Tết cũng không chỉ còn dừng lại ở những nét truyền thống ngàn năm. Chúng ta ngày nay đã có báo in, báo hình, phim ảnh... thì "mâm cỗ tết" trong những ngày xuân lại có thêm những "món ăn" độc đáo mới như báo xuân, báo tết, những chương trình truyền hình, những văn nghệ chào xuân... Sấm Tết, ăn diện ngày Tết cũng qua đó mà đã khác trước nhiều, thế nhưng cái không khí Tết, không khí đón chào mùa xuân mới của người Việt thì chẳng lúc nào phai nhạt.

Đồng hồ điểm chuông...kim giờ báo hiệu đã đến Giao Thừa, giờ phút thiêng liêng bắt đầu. Mỗi người Việt Nam trên khắp mọi miền đất nước từ Bắc vào Nam, từ đất liền tới hải đảo xa xôi, và cả những đồng bào đang ở đâu đó xa Tổ quốc, tất cả đều ngập tràn cảm xúc. Cả dân tộc cùng đón chào mùa xuân mới với niềm tin vào khởi đầu mới đầy hạnh phúc và vinh quang cho đất nước và mỗi người. ■

H.Đ.T

NGUYỄN KHẮC THẠCH

Ngày

Ngày đi ngày đến như tờ
Xui chân sóng tới tấp bờ mà tan
Ngày là kim chỉ thời gian
Đại khờ khạo vá khôn ngoan kiếp người
Ngày là lưỡi hái lương chơi
Mỗi ngày liếm một mảng đời như không...

Ngày đi ngày đến lòng vòng
Đất trời còn mảnh đường cong...
hưởng người...

TRẦN THẾ TUYỂN

Mẹ ngồi bậu cửa

Mẹ ngồi bậu cửa đợi con
Bao nhiêu năm vẫn không mòn khát khao
Rằng, đại ngàn
thì thăm sâu
Tình yêu thì mãi bền lâu thăm nông.

Mẹ ngồi bậu cửa, nắng hồng
Như làn mây trắng, cứ bồng bênh trôi.

Chiến tranh thì đã qua rồi
Mà sao như vẫn một thời đạn bom.

Mẹ ngồi bậu cửa đợi con
Bồng nhiên hoá đá, nước non mãi thờ.

NGUYỄN VĂN THẮNG

Thăm

Đất thăm chuyển nhựa lên cây
Cây thăm dâng mật thơm đầy nhụy hoa
Mùa xuân thăm hẹn trước nhà
Sớm ra mở cửa thế là gặp xuân.

Li ti hạt cát dưới chân
Là sông gửi gió trong ngân thăm mang
Con đò của mẹ chưa sang
Hay em chưa nói rằng đang ngóng thăm?

Thăm nghe tiếng hát cửa mầm
Đất trời thổn thức như cầm tay nhau.

